

دیرینه تولید و استفاده از این نوع روغن؛ گفت: قدمت این روغن حتی به زمان انبیا هم باز می گردد و در طول تاریخ زندگی بشر همواره به عنوان یک روغن طبیعی مورد استفاده بوده است.

نعمت الله شیرزادی ادامه داد: روغن حیوانی از سالم ترین انواع روغن و فاقد هرگونه ضرر است و اکنون سلامت آن به گونه ای جا افتاده که بر خلاف گذشته، بسیاری از پزشکان مصرف آن را توصیه می کنند.

وی با تاکید بر اینکه روغن حیوانی هرگز در رگ ها رسوب نمی کند و مشکلی برای بدن افراد ایجاد نمی کند، اظهار کرد: اگر روغن حیوانی را روی پوست دست ماساژ بدهیم رسوب نمی کند و تمام آن جذب پوست می شود در حالی که روغن های دیگر که صنعتی هستند این خاصیت را ندارد و بر روی پوست و درون رگ ها رسوب می کنند.

این عرضه کننده روغن حیوانی از منشا طبیعی و جانوری روغن حیوانی هم یاد کرد و افزود: روغن حیوانی بر خلاف سایر روغن ها منشا کاملاً طبیعی دارد، روغن های دیگر یا صنعتی هستند و یا از پالم تهیه می شوند، این در حالی است که روی بسته بندی آنها درج شده که روغن آفتابگردان، کلزا و یا ... هستند اما برای مثال روغن آفتابگردان اگر واقعاً طبیعی باشد هر کیلو گرم آن ۱۲ تا ۱۳ هزار تومان قیمت دارد و به این قیمت ارزان در بازار به فروش نمی رسد.

شیرزادی خاطرنشان کرد: اگرچه روغن حیوانی در همه شهرهای ایران تولید می شود اما روغن حیوانی کرمانشاه ویژگی هایی دارد که آن را از سایر انواع متمایز می کند. وی معتقد است به دلیل پوشش گیاهی منحصر به فرد و شرایط آب و هوایی که در استان کرمانشاه وجود دارد، دامها تغذیه خوبی دارند و روغن حیوانی که از گاو و گوسفند کرمانشاه به دست می آید طعم و عطر خاص خود را دارد. این فعال عرضه روغن حیوانی با بیان اینکه این روغن انواع مختلفی دارد، اضافه کرد: روغن حیوانی انواع گاوی، گوسفندی و حتی بزی دارد.

شیرزادی یادآوری کرد: در استان کرمانشاه هم روغن حیوانی که در برخی از مناطق تولید می شود کیفیت و ویژگی های بهتری دارد، برای مثال روغن حیوانی که در مسیر پاتاق به جاده ایلام به دست می آید و یا روغنی که در منطقه شاهزاده محمد تهیه می شود بسیار مرغوب هستند، همچنین روغن منطقه پایروند در خود کرمانشاه نیز بسیار مرغوب است که البته اکنون کمتر تولید می شود.

این عرضه کننده روغن حیوانی با بیان اینکه بازار مصرف این روغن بسیار خوب است و اکنون بسیاری از مردم خصوصاً اقشار مرفه به سمت مصرف روغن حیوانی روی آورده اند، خاطرنشان کرد: نکته ای که در خصوص روغن واقعی حیوانی کرمانشاهی وجود دارد تولید کم آن است.

وی معتقد است، اکنون حدود چهار یا پنج تولیدکننده در استان تولید روغن حیوانی انجام می دهند که البته عمده تولیدات آنها نیز به شیوه دامداری است نه به شیوه طبیعی که گاو و گوسفند واقعاً از گیاهان و علوفه کوه و صحرا تغذیه

در پایان لازم به ذکر است که بررسی نتایج برنامه های تدوین شده در زمینه ی هدف گذاری صادرات بخش کشاورزی استان، حاکی از آن است که صادرات محصولات کشاورزی در استان روند پایدار و رو به پیشرفتی را دنبال نکرده است، به نحوی که هرگاه در برنامه های اقتصادی استان، رشد اقتصادی و توسعه صادرات بخش کشاورزی مورد توجه قرار گرفته مقوله بازار رسانی در آن نمود و رنگ بیشتری داشته است، در حالی که در بحث صادرات، بایستی کل زنجیره عرضه رادر نظر گرفت. همچنین آمارها نشان میدهد طی دهه گذشته رشد عملکرد صادرات محصولات کشاورزی در مقایسه با سایر بخش های اقتصادی بسیار کمتر از ارزش های بالقوه و هدفگذاری های پیش بینی شده در برنامه های توسعه ی استان می باشد.

بنابراین، توجه بیش از پیش به توسعه صادرات بخش کشاورزی اولاً لازم و حیاتی بوده و ثانیاً خود می تواند منجر به بهبود معیشت مردم که غالباً از وضعیت مناسبی برخوردار نیستند بیانجامد و نهایتاً به رفع مشکل بیکاری استان در حد بسیار پایینی در بین استانها قرار داشته کمک نموده و به ایجاد فرصتهای شغلی متنوع و بهره گیری مطلوب از فرصتهای موجود در منطقه منتج شود.

کیفیت روغن حیوانی کرمانشاه را فدای کمیت آن نمی کنیم

* نعمت الله شیرزادی / عرضه کننده روغن کرمانشاهی

یکی از مهمترین برندهای مواد غذایی شناخته در کرمانشاه روغن حیوانی است که در کل ایران و حتی برخی از کشورهای دنیا شناخته شده است و به نوعی یکی از پتانسیل های دامپروری مهم استان به شمار می رود. روغنی طبیعی که بسیاری از مضرت های روغن های دیگر را ندارد و به دلیل شیوه خاص تولید و عطر و طعمی که دارد بسیار مشهور است.

روغن کرمانشاه با وجود قیمت بالایی که دارد مشتریان خود را که به سلامت خود اهمیت می دهند پیدا می کند و بازار فروش خوبی دارد.

در همین خصوص گفت و گویی با یکی از عرضه کنندگان روغن حیوانی کرمانشاه داریم که در زیر آمده است. یک عرضه کننده روغن حیوانی با اشاره به قدمت و سابقه

Kermanshah Chamber
Of Commerce, Industries,
Mines & Agriculture

کند و روغن با کیفیت تولید کند.

شیرزادی به قیمت فعلی روغن حیوانی در بازار هم اشاره داشت و تصریح کرد: اکنون قیمت روغن حیوانی گوسفندی کیلویی حدود ۸۲ هزار تومان، روغن گاوی، گوسفندی که ۷۰ درصد آن گوسفندی است کیلویی ۶۰ هزار تومان و روغن گاوی کیلویی ۳۲ هزار تومان است.

این عرضه کننده روغن حیوانی گفت: روغن حیوانی کرمانشاه در تمام ایران مشتری دارد، اما عمده مشتریان از استان های تهران، اصفهان و ... هستند.

شیرزادی با بیان اینکه مشکل روغن حیوانی بازار فروش آن نیست و در تمام کشور تقاضا برای خرید دارد، اضافه کرد: آنچه که بازار فروش را محدود می کند میزان کم تولید است و اگر قرار باشد بخواهیم میزان تولید را بالا ببریم از کیفیت روغن حیوانی کرمانشاهی کاسته می شود که بنا نداریم چنین کاری را انجام دهیم.

وی معتقد است اصل برند روغن حیوانی کرمانشاهی مربوط به کیفیت آن است و اگر بخواهیم تولید آن را توسعه بدهیم دیگر مرغوبیت گذشته را نخواهد داشت.

این عرضه کننده روغن حیوانی دلیل اینکه بر روی صادرات روغن حیوانی چندان تمرکز نمی شود را نیز همین میزان کم تولید دانست و خاطرنشان کرد: میزان تولید آنقدر نیست که بخواهیم علاوه بر بازار داخل، بازار خارج از کشور را هم پوشش دهیم و گرنه فراهم کردن استانداردها و بسته بندی مناسب برای صادرات این روغن کار دشواری نیست.

شیرزادی سپس به سابقه فعالیت چندین ساله خود و اجدادش در زمینه عرضه روغن حیوانی کرمانشاهی اشاره کرد و افزود: ما بیش از یک قرن و در قالب سه نسل در زمینه عرضه روغن حیوانی فعالیت داشتیم و این فعالیت را با عرضه روغن حیوانی برند "شیرزادی" ادامه می دهیم.

وی گفت: ما در زمینه تولید فعالیت نداریم فقط از افراد محلی روغن را می خریم و آن را تصفیه و بسته بندی می کنیم، برخی از مشتریان ما افرادی هستند که روغن را می خردند و در بسته بندی های دیگری عرضه می کنند. این عرضه کننده روغن حیوانی در خصوص برنامه برای توسعه فعالیت های خود نیز یادآوری کرد: بنا نداریم کیفیت را فدای کمیت کنیم و اگر بخواهیم فعالیت ها را در داخل و حتی خارج کشور توسعه دهیم باید تولید را بیشتر کنیم و کیفیت چشم پوشیم که این کار شدنی نیست و به برند روغن کرمانشاهی صدمه می زند.

سیمای عمومی استان

استان کرمانشاه دارای وسعت استان: ۲۵،۵۴۰،۵۴۰ هکتار می باشد که از نظر تقسیمات سیاسی به ۱۴ شهرستان، ۳۱ بخش، ۸۶ دهستان، ۳۲ نقطه شهری و ۲،۶۲۵ آبادی دارای سکنه تقسیم می شود. جمعیت استان بالغ بر دو میلیون نفر می باشد. استان در غرب کشور و در موقعیت جغرافیایی ۳۳ درجه و ۴۱ دقیقه تا ۲۵ درجه و ۱۷ دقیقه عرض شمالی و ۴۵ درجه و ۲۴ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۵۰ دقیقه طول شرقی قرار گرفته است. استان کرمانشاه از ۱۴ شهرستان تشکیل شده است. بزرگترین شهرستان این استان، کرمانشاه و کوچکترین شهرستان آن جوانرود است. این استان دارای آماربارندگی بلند مدت ۴۲۶ میلی متر (میانگین بارش کشور ۲۷۶ میلی متر است) و میانگین دمای سالیانه ۲/۱۳ درجه سانتی گراد است.

مزیت های اصلی استان کرمانشاه

- تنوع اقلیمی استان
- ژرم پلاسم غنی گیاهی و جانوری
- دانشگاه های استان
- مراکز تحقیقات کشاورزی
- دانشجوی خارجی
- پارک علم و فناوری و مراکز رشد کشاورزی

نقاط قوت استان

- وجود دشتهای نسبتاً حاصلخیز.
- تنوع اقلیمی و امکان تولید بسیاری از محصولات.
- نیروی انسانی تحصیل کرده و وجود بیش از هفت هزار فارغ التحصیل بخش کشاورزی.
- وجود مراکز علمی توانمند در استان شامل: پردیس کشاورزی دانشگاه رازی، دانشکده کشاورزی دانشگاه آزاد، دو مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی و معاونت مؤسسه تحقیقات کشاورزی دیم سرارود، پارک علم و فناوری و ...
- در دست اجرا بودن طرح های بزرگ آبی از جمله طرح سامانه بزرگ گرمسیری.

تنوع اقلیمی استان

در استان کرمانشاه چهار اقلیم متفاوت قابل تشخیص است. اول: (زمستان ملایم و تابستان گرم و خشک) که شهرستانهای قصر شیرین، سرپل ذهاب و دهستان ازگله در جنوب غربی جوانرود را شامل می شود.

بررسی قابلیت های کشاورزی استان کرمانشاه

* دانیال کهریزی / عضو هیات علمی دانشگاه رازی / مشاور اتاق بازرگانی کرمانشاه

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه
شماره ۵۴/ سال یازدهم/ ۱۳۹۶

شاخص های زراعت و باغبانی استان در جدول زیر نشان داده شده است.

شاخص های زراعت و باغبانی استان				
عنوان	نوع کاربری	نوع زمین	سطوح (هکتار)	جمع (هکتار)
اراضی کشاورزی	زراعی	آبی	۲۰۳۰۰۰	۹۰۶۰۰۰
		دیم	۷۰۳۰۰۰	
	باغی	آبی	۳۴۶۲۳	۴۰۸۶۸/۹
		دیم	۴۲۸۷	
		گلخانه	۳۸/۹	
		زعفران	۸۰	
		گیاهان دارویی	۱۸۴۰	

تولیدات کشاورزی استان حدود چهار میلیون تن است که طی یک برنامه پنج ساله قابلیت ارتقاء تا هشت میلیون تن را دارد. در ذیل به پاره ای از محصولات پرداخته می شود.

گندم

ایران دارای دهمین رتبه از لحاظ سطح و دوازدهمین کشور از لحاظ تولید گندم می باشد. استان سومین تولید کننده گندم بعد از استان های خوزستان و فارس در سطح کشور می باشد.

استان از لحاظ عملکرد گندم آبی رتبه اول کشور و از لحاظ گندم دیم رتبه سوم کشور بعد از استانهای مازندران و گلستان را دارا می باشد.

جو

ایران دهمین از لحاظ سطح و سیزدهمین کشور از لحاظ تولید جو می باشد. استان دومین تولید کننده جو بعد از استان خراسان رضوی در سطح کشور می باشد. استان از لحاظ عملکرد جو آبی رتبه اول کشور و از لحاظ جو دیم رتبه سوم کشور بعد از استانهای مازندران و گلستان را دارا می باشد.

تولیدات باغی

سطح محصولات باغبانی در استان ۴۰ هزار هکتار و میزان تولید محصولات باغبانی ۲۶۱ هزار تن می باشد. مقایسه باغات استان و کشور در جدول زیر نشان داده شده است. طبق این جدول استان کرمانشاه با دارا بودن ۱/۵ درصد سطح باغات کشور، ۱/۶ از محصولات باغی کشور را تولید می نماید. این نشانه این است که تولید محصولات باغی استان از میانگین کشور بالاتر است.

کشور	استان
سطح: ۲۵۹۴۵۵۶ هکتار	سطح: ۳۸۹۱۲,۷ هکتار
تولید: ۱۵۹۶۰۰۰ تن	تولید: ۲۵۵۶۲۷,۴۱۵ تن

• دوم: (زمستان و تابستان خنک) که شهرستان های پاوه و جوانرود و بخش کرند از توابع شهرستان اسلام آباد غرب را دربر می گیرد.

• سوم: اقلیم (نیمه خشک و استپی خنک) که شهرستان های سنقر و دهستان پشت دربند از توابع شهرستان کرمانشاه را دربر می گیرد.

• چهارم: اقلیم (نیمه خشک و استپی گرم) که شهرستان های کنگاور، صحنه و هرسین را شامل می شود. به طور کلی استان کرمانشاه از نظر آب و هوایی به دو منطقه گرمسیر (غرب) و سردسیر در سایر نواحی تقسیم می شود.

سیمای کشاورزی استان

اهم فعالیتهای کشاورزی استان در جدول زیر قابل مشاهده می باشد

اراضی زراعی و باغی	۹۴۶۸۶۹ هکتار
اراضی جنگلی و مرتعی	۱,۵۲۱,۴۹۰ هکتار
جمعیت دامی	۴,۶۵۰,۰۰۰ واحد دامی
تعداد واحدهای دامداری صنعتی و نیمه صنعتی سبک و سنگین	۵۳۶ واحد و ۱۲۲۰۰۰ راس
تعداد واحدهای مرغداری صنعتی	۹۱۹ واحد و ۱۰۵۰۰۰۰ قطعه
تعداد بهره بردار بخش کشاورزی	۱۰۵,۸۲۵ نفر
تعداد مراکز جهاد کشاورزی	۵۲ مرکز
تعداد واحدهای صنایع کشاورزی	۱۰۹ واحد
تعداد واحدهای پرورش آبزیان	۴۸۱ واحد / ۴٪ کشور (۴۰۹ سردابی، ۶۷ گرمابی، ۳ مزرعه خاویاری، ۲ مزرعه پرورش در قفس)
اراضی مجهز به سیستم های آبیاری تحت فشار	۵۸۰۰۰ هکتار
تعداد واحدهای گلخانه ای	۱۲۰ واحد

وضع موجود تولیدات کشاورزی استان کرمانشاه در جدول زیر خلاصه شده است.

تولیدات زراعی	۲۸۹۳۸۸۵ تن
تولیدات باغی	۲۶۱۰۰۰ تن
تولیدات دام و طیور	۴۴۲۱۰۰ تن
تولید ماهی و سایر آبزیان	۱۴۳۸۰ تن

منابع آبی

بر اساس آخرین آمار برداری تعداد ۱۸،۹۴۶ منبع آبی شامل چاه، چشمه، قنات، انهار مدرن و سنتی و موتور پمپ آب مورد نیاز بخش کشاورزی را تامین می نمایند.

محصولات زراعی اصلاح و عرضه شده از کرمانشاه

تا کنون در مراکز تحقیقاتی و دانشگاه های استان کرمانشاه محصولات زراعی مختلفی اصلاح و به جامعه کشاورزی کشور معرفی شده اند. از مهمترین این محصولات می توان به ارقام گندم، جو، نخود، کلزا و گلرنگ دیم از طرف ایستگاه تحقیقات دیم سرارود، ارقام گندم، جو و کلزای آبی از طرف مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان، یولاف و کاملینا از طرف دانشگاه رازی، اشاره کرد.

نظر به اینکه گیاه کاملینا دانه روغنی و برای شرایط دیم بوده است در ذیل مختصری معرفی می گردد.

گیاه دانه روغنی کاملینا

کشور ما علیرغم داشتن درصد بالایی (بیش از ۶۰٪) دیمزار، فاقد یک گیاه دانه روغنی مناسب برای شرایط کامل دیم است. این در حالی است که با شرایط خشکسالی، کاهش نزولات و بحرانی شدن سطح آبهای زیر زمینی مواجه هستیم. همچنین با در نظر گرفتن این نکته که روغن خوراکی کشور عمدتاً (بیش از ۹۵٪) وارداتی و ناسالم است، نیاز با داشتن گیاهی دانه روغنی برای شرایط دیم کشور و با حداقل نیازهای کودی بسیار احساس می شود. همچنین با توجه به مصرف بالای آب در گیاهان روغنی موجود کشور مانند کلزا و سویا، ضرورت دارد تا گیاهی روغنی با مصرف آب کم معرفی گردد تا جایگزین شود.

گیاه روغنی *Camelina sativa* جزء خانواده براسیکاسه است و در آزمایشات مختلف نشان داده شده است که احتیاجات آبی بسیار کمتر و مقاومت به سرمای بهار به بیشتری نسبت به سایر گیاهان روغنی بخصوص کانولا دارد. همچنین این گیاه مقاومت بالایی نسبت به آفات رایج در دانه های روغنی مانند سوسک های گرده خوار دارد. پتانسیل تولید عملکرد بالا در گیاه کاملینا به اثبات رسیده و امکان قرار گرفتن آن به عنوان گزینه مناسب در قرار دادن در تناوب با غلات دانه ریز، مناسب گزارش شده است.

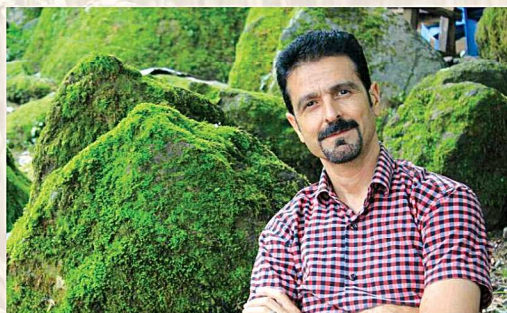
در کارخانجات روغن کشی جهت جلوگیری از فساد و اکسیداسیون و افزایش ماندگاری روغن، اقدام به افزودن آنتی اکسیدان صنعتی می کنند که برای سلامت بشر فوق العاده خطرناک است. کاملینا به دلیل داشتن آلفا-توکوفرول و ویتامین E بالا که خود آنتی اکسیدانی قوی می باشد، نیاز به هیچگونه افزودنی برای ماندگاری ندارد. با توجه به بحران آب در کشور، حجم بالای واردات روغن و دانه های روغنی و خروج بسیار بالای ارز، ضرورت اصلاح و معرفی یک گیاه دانه روغنی با مصرف آب کم بسیار احساس می شود.

در این تحقیق برای اولین بار تهیه دابل هاپلوئید گیاه کاملینا به منظور کشت در دیمزارهای کشور بررسی شده است.

مزیت های کاملینا در شرایط دیم

۱. عملکرد بالاتری دارد.

۲. مقاومت به خشکی بیشتری دارد.
۳. مقاومت به سرما بیشتری نشان داد.
۴. مقاومت به شوری بالاتری داشت.
۵. نسبت به آفات و امراض مقاومت بیشتری داشت.
۶. در بین علفهای هرز رقابت بهتری داشت و نیاز به استفاده از علفکش ندارد.
۷. مناسب تولید روغن ارگانیک است (چون هیچگونه سم و کودی لازم ندارد).
۸. سازگاری خوبی در تمامی اقلیم های کشور (سرد، گرم و معتدل) نشان داد.
۹. نسبت به شرایط دیم مطلق سازگار است.
۱۰. در تناوب محصولات دیم دیگر (گندم، جو و نخود) مشکلی ایجاد نمی کند و آفات و امراض و علفهای هرز را هم کاهش می دهد.
۱۱. ریزش بذرش حداقل است.
۱۲. به صورت مکانیزه کاشت و برداشت می شود.
۱۳. نیاز به استفاده از آبهای زیر زمینی ندارد.
۱۴. تحقیقات زراعی بیشتری روی آن انجام شده و تمامی پارامترهای اولیه آن (مثل عمق کاشت، فاصله ردیفها، فاصله بوته ها، تراکم کشت و ...) مشخص شده است.
۱۵. کشاورزان برای کشت آن انگیزه بالایی دارند (تقاضا محور است. برخلاف کلزا که عرضه محور است).
۱۶. تنها گزینه گیاهان روغنی برای شرایط دیم مطلق است.
۱۷. شجره آن مشخص است و تولید آن کاملاً داخلی و بومی است.

از کشاورزی حفاظتی بیشتر بدانیم

*رضا حق پرست / دکترای ژنتیک و اصلاح نباتات / مدیر اجرایی پروژه امنیت غذایی ایران ایکاردا در کرمانشاه

یکی از زمینه هایی که در چند سال اخیر در حوزه کشاورزی روی آن تمرکز شده حرکت به سمت کشاورزی حفاظتی است.

اگر بخواهیم تعریفی از کشاورزی حفاظتی داشته باشیم به معنای کشاورزی است که در آن هم کار کشاورزی انجام و هم مزارع و زمین های کشاورزی حفظ می شود.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی کرمانشاه
شماره ۵۴/ سال یازدهم/ ۱۳۹۶

در روش های معمولی و کنونی کشاورزی که معمولاً صورت می گیرد به شیوه معدنکاری عمل می شود، بدان معنا که فقط از زمین برداشت می شود و مواد مفیدی به آن باز نمی گردد.

این امر باعث کاهش حاصلخیزی خاک شده و در نهایت به کاهش تولید محصول منجر می شود.

از سوی دیگر در روش معمولی کشاورزی، از مواد شیمیایی مضر از جمله کودها و خصوصاً کودهای ازته زیاد استفاده می شود که خود پیامدهای منفی برای خاک زمین های کشاورزی دارد، زیرا با وجود این کودها مواد عالی موجود در خاک مزارع زودتر تجزیه شده و خاک سفت می شود و این امر به ریشه گیاهان نیز آسیب می زند.

همچنین در کشاورزی معمولی عامل دیگری که به خاک آسیب می زند شخم زدن است، در روش های معمول با کمک گاواهن های برگردان دار خاک حدود ۱۸۰ درجه بر می گردد که این امر برای خاک مضر است و خاک مراتع را سفت می کند.

با این شیوه شخم زدن کلوخه هایی در خاک ایجاد می شود که باید آنها را دیسک کرد که همین شخم زدن و دیسک کردن هم خاک را سفت می کند و هم هزینه های تولید را خصوصاً برای کشاورزی های دیم بالا می برد زیرا کشاورزان مجبورند هزینه زیادی بابت آماده سازی زمین شامل شخم زدن و دیسک کردن پردازند.

در روش کشاورزی حفاظتی شخم زدن کنار می رود، وقتی که شخم زدن انجام نشود علاوه بر کاهش هزینه ها، تردد ادوات کشاورزی هم در مزارع کمتر است و هم سوخت کمتری مصرف می شود هم خاک کمتر آسیب خواهد دید. ما حتی اگر به طبیعت هم نگاه کنیم هیچ موجودی به این شیوه از خاک استفاده نمی کند.

در کشاورزی حفاظتی به اصول طبیعی کشاورزی و نگاه داشتن حاصلخیزی خاک به روش طبیعی توجه می شود، برای مثال به جای استفاده از کودهای شیمیایی، بقایای محصول کشت قبل در مزرعه باقی می ماند و شخم زدن زمین هم صورت نمی گیرد.

از همین رو برای حفظ زمین های زراعی که فقط متعلق به ما نیست و برای نسل های آینده است در حال ترویج کشاورزی حفاظتی در ایران و استان کرمانشاه هستیم.

پروژه امنیت غذایی ایران ایکاردا، پروژه ای در این راستا و با هدف اجرای کشاورزی حفاظتی است که در چهار استان کرمانشاه، کردستان، آذربایجان شرقی و لرستان به صورت پایلوت در دست پیگیری است.

هدف اصلی این پروژه که فقط بر روی محصولات و کشاورزی دیم متمرکز است افزایش تولید و درآمد کشاورزان و کاهش هزینه های تولید است.

در این پروژه با به کار گیری کشاورزی حفاظتی، تولید محصول بدون شخم زدن انجام می شود که به نوبه خود هزینه های استفاده از ادوات کشاورزی مورد نیاز شخم را کاهش می دهد، ارزش و مواد آلی خاک حفظ می شود و همچنین نهاده و آب کمتری حفظ

می شود.

در این روش کشاورزی بدون شخم، از بذرکارهای مستقیم استفاده می شود که کارنده تیزی دارند که بدون بهم زدن روی خاک و جابجا کردن بقایای محصولات از روی آن، خاک را از زیر برش می دهد.

از جمله راه هایی که برای ترغیب کشاورزان به کشت حفاظتی در نظر گرفته شده این است که ۴۹ دستگاه از ادوات کشاورزی کاشت مستقیم با همکاری دستگاه های مربوطه با ۵۰ درصد یارانه در اختیار کشاورزان قرار گیرد.

همچنین می توان بذرکارهای معمولی را نیز که تیغه پهن تری دارند به بذرکار مستقیم تبدیل کرد که ۱۳ مورد تبدیل بذرکار نیز در دستور کار است.

از سوی دیگر در بخش دیگری از پروژه امنیت غذایی، چون بقایای محصولات دوره قبل در خاک باقی می ماند مواد آلی خاک و آب بیشتر در خاک می ماند و راحت تر در اختیار گیاه قرار می گیرد که باعث بازدهی بیشتر تولید خواهد شد و درآمد کشاورزان را بالا می برد.

وقتی که بقایای محصول دوره قبل روی خاک باقی بماند رطوبت هم در خاک حفظ خواهد شد و ما مواردی در مزارع داشته ایم که خاک با این روش حتی تا ۲۹ خرداد که هوا گرم است رطوبت خود را حفظ کرده است.

در نهایت می توان گفت که کشاورزی حفاظتی سه اصل اساسی دارد، اینکه کشت مستقیم و بدون شخم زدن انجام گیرد، دوم آنکه بقایای محصولات در خاک بماند و نکته سوم و مهم این است که کشت محصولات به صورت متناوب صورت گیرد و یک محصول پشت سر هم در مزرعه کشت نشود.

خوشبختانه دنیا در حال حرکت به سمت کشاورزی حفاظتی است و در دنیا حدود ۱۸۰ میلیون هکتار از مزارع زیر این کشت رفته است و در کشور ما و استان کرمانشاه هم کشاورزان مجبور به استقبال از این شیوه کشاورزی هستند زیرا کشاورزی حفاظتی یک انتخاب نیست بلکه ضرورت است و باید اجرایی شود.

ما در استان کرمانشاه در راستای کشاورزی حفاظتی و پروژه امنیت غذایی سه سایت یا پایگاه نوآوری در سنقر، سراب نیلوفر و دالاهو داریم که در این سایت ها کشاورزی حفاظتی اجرا می شود، اصول صحیح کشت دیم اجرا می شود و از ارقام جدید استفاده می شود و کشاورزان نیز به عنوان پایلوت از این مزارع بازدید می کنند و از تجارب آن استفاده می کنند.

ترویج کشاورزی حفاظتی اگرچه با جدیت پیگیری می شود اما برخی از کشاورزان هنوز از آن خبر ندارند و می توان گفت شاید حدود پنج سال زمان نیاز باشد تا این کشاورزی بین کشاورزان جا بیفتد و با آن آشنا شوند.

نکته ای که مهم است این است که برای حفظ خاک و افزایش بازدهی محصولات راهی به جز حرکت به سمت کشاورزی حفاظتی نداریم.

در استان کرمانشاه در راستای کشاورزی حفاظتی و پروژه امنیت غذایی سه سایت یا پایگاه نوآوری در سنقر، سراب نیلوفر و دالاهو داریم که در این سایت ها کشاورزی حفاظتی اجرا می شود، اصول صحیح کشت دیم اجرا می شود و از ارقام جدید استفاده می شود و کشاورزان نیز به عنوان پایلوت از این مزارع بازدید می کنند و از تجارب آن استفاده می کنند.

Kermanshah Chamber
Of Commerce, Industries,
Mines & Agriculture

ریزوندی اظهار کرد: با وجود این پتانسیل، هر سال می توان بخشی از دام مازادی که در استان تولید می شود را به خارج از کشور صادر کرد.

به گفته وی، استان کرمانشاه از گذشته قطب صادرات دام زنده بوده است و سالانه بیش از ۴۰۰ هزار راس دام زنده از این استان به کشورهای مختلف دنیا صادر شده است.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان دام زنده استان کرمانشاه با اشاره به مزیت های مثبتی که صادرات دام برای کرمانشاه دارد، افزود: از مهمترین پیامدهای مثبت صادرات دام می توان به ارزآوری برای کشور اشاره کرد، از سوی دیگر با صادرات دام زنده برای تعداد زیادی از جوانان بیکار استان شغل ایجاد می شود.

ریزوندی اظهار کرد: به علاوه با صادرات دام زنده، میزان تولیدات استان و انگیزه دامپروران برای افزایش تولید هم بالا خواهد رفت.

وی با ابراز نگرانی از اینکه چند ماهی است که صادرات دام زنده از استان کرمانشاه ممنوع شده است، خاطرنشان کرد: دلیل این ممنوعیت شیوع تب برفکی در سال ۹۵ بود.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان دام زنده استان کرمانشاه خاطرنشان کرد: از آذرماه سال ۹۵ با مشاهده مواردی از تب برفکی این ممنوعیت اعمال شد و متأسفانه همچنان ادامه دارد و تا کنون مرتفع نشده است.

ریزوندی ممنوعیت صادرات دام را به ضرر استان کرمانشاه و دامپروران دانست و تصریح کرد: از ابتدای سال ۹۶ تا کنون تلاش های فراوانی برای رفع این ممنوعیت انجام شده است. وی با تأکید بر اینکه با جدیت پیگیر آزادسازی صادرات دام از استان هستیم، افزود: در این خصوص مذاکراتی با گمرک، سازمان صنعت، معدن و تجارت و اتاق بازرگانی داشتیم و امیدواریم این مذاکرات و پیگیری هایی که انجام دادیم به نتیجه برسد.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان دام زنده استان کرمانشاه با بیان اینکه پیش از این دام زنده کرمانشاه عمان، دبی، قطر و ... انجام می شد، گفت: به محض آنکه ممنوعیت صادرات برداشته شود دوباره صادرات گوسفند به این کشورها را از سر خواهیم گرفت.

ریزه وندی معتقد است نباید اجازه دهیم بازاری که با تلاش و کوشش سال های تولیدکنندگان و صادرکنندگان دام زنده استان در خارج از کشور به دست آمده به دلیل ممنوعیت صادرات از دست برود، زیرا احیا مجدد این بازار دشوار خواهد بود.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان دام زنده استان کرمانشاه عنوان کرد: خصوصاً گوسفند نژاد سنجایی که در بسیار از کشورهای دیگر بسیار محبوبیت دارد و نباید اجازه بدهیم بازار آن از دست برود.

وی یادآوری کرد: صادرات دام زنده هیچ مشکلی هم برای تنظیم بازار داخلی ایجاد نخواهد کرد زیرا میزان تولیدات و پتانسیل های کرمانشاه به اندازه ای هست که بتوانیم صادرات دام زنده را هم داشته باشیم و مشکلی هم در بازارهای داخلی رخ ندهد.

ممنوعیت صادرات دام زنده باید مرتفع شود

*حیدر ریزوندی / رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان دام زنده استان کرمانشاه

استان کرمانشاه یکی از استان های با پتانسیل بالا در حوزه تولیدات دامی است، در بخش های مختلف از گوشت تا شیر دام هر ساله میزان قابل توجهی تولیدات در استان کرمانشاه داریم که نه تنها نیاز استان بلکه بخشی از نیاز غذایی کشور را هم تامین می کند.

یکی از مزیت های مهم استان کرمانشاه پرورش انواع دام سبک خصوصاً گوسفند است، در استان کرمانشاه نوعی از گوسفند به نام نژاد سنجایی پرورش می یابد که برند آن در دنیا شناخته شده است.

گوسفند نژاد سنجایی گوشتی بسیار مرغوب و با چربی کم دارد زیرا تمام چربی این نوع نژاد در قسمتی از بدن آن متمرکز شده و گوشت آن چربی بسیار کمی دارد.

از همین رو این گوسفند مورد پسند بازارهای خارجی و خصوصاً کشورهای حاشیه خلیج فارس است.

طی سالیان اخیر هر سال هزاران راس گوسفند زنده نژاد سنجایی با رعایت مسائل بهداشتی و قرنطینه ای به کشورهای دیگر صادر می شد اما متأسفانه چند وقتی است که با ممنوعیت صادرات دام زنده مواجه شدیم که این امر هم از توان صادراتی استان کرمانشاه می کاهد و هم باعث می شود با گذشت زمان بازارهایی که در جهان داشتیم را از دست بدهیم.

در این خصوص گفت و گویی با "حیدر ریزوندی" رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان دام زنده استان کرمانشاه داشتیم.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان دام زنده استان کرمانشاه معتقد است ممنوعیت صادرات دام زنده باید برداشته شود و کرمانشاه بتواند از این مزیت مهم برای صادرات و ارزش افزوده و اشتغال حاصل از آن بهره مند شود.

وی از مزیت های استان کرمانشاه در حوزه دامپروری یاد کرد و گفت: کرمانشاه از دیرباز از قطب های مهم تولیدات دام در کشور به شمار می رود و در خصوص دلایل آن نیز می توان گفت که این استان آب و هوای مناسب و مراتع قابل توجهی برای پرورش دام دارد.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه
شماره ۵۲/ سال یازدهم/ ۱۳۹۶

ریزوندی از مسئولین مربوطه خواست همکاری و پیگیریهای لازم را برای برقراری مجدد صادرات دام زنده از استان کرمانشاه داشته باشند زیرا این صادرات برای استانی که با نرخ بالای بیکاری و مشکلات اقتصادی مواجه است میتواند راهکاری مفید باشد.

رئیس اتحادیه صادر کنندگان و تولید کنندگان دام زنده استان کرمانشاه بیان کرد: تولید کنندگان و صادر کنندگان دام با تمام مشکلاتی که دارند پای کار هستند و امید است با حمایت های مسئولین مشکل ممنوعیت صادرات دام حل شود و این قشر بتواند رونق گذشته فعالیت های خود را باز یابد.

کلاف سردرگم مشکلات کشاورزان

*سجاد سنجابی / مدیر عامل تشکل های هماهنگی حمایتی بخش کشاورزی کشور

کشاورزی در ایران پیشینه ای قدیمی دارد و از گذشته از کشاورزان همواره به سخت کوشی و تلاش برای تولید مشهور بودند.

در تمام این سال ها کشاورزان با مشکلات متعددی مواجه بودند و می توان از آن ها به عنوان قشری مظلوم یاد کرد.

این افراد دسترنج تولید یکسال خود را در قالب تولید محصولات کشاورزی به دولتی ها و عاملان وابسته به دولتیها می فروشند و گاهی در این روند متحمل ناملایمتهایی میشوند.

گاهی کشاورزان باید ماه ها و حتی تا یکسال منتظر بمانند تا بهای محصولی که فروختند را دریافت کنند و این در حالی است که اکثر آنها با مشکلات مالی فراوانی مواجهند.

موضوع دیگری که کشاورزان را با همه تلاشی که می کنند آزار می دهد واردات بی رویه برخی از محصولات کشاورزی است.

این در حالی است که کشاورزان ما با سختی فراوان محصول را تولید می کنند و گاهی در برابر بحران های طبیعی (مانند: سیل، سرما، تگرگ و بیماری های گیاهی و آفات نباتی) و ... هم مواجه می شوند.

اگر سری به حال و روز کشاورزان خرده پای بی دفاع که قشر بزرگی از تولید کنندگان بخش کشاورزی هستند بزنیم، بعلت نداشتن سرمایه مالی، امکانات زیربنایی کشاورزی و تأمین منابع خرید ماشین آلات خاص کشاورزی، موقعیت

نامناسب زمین ها با پراکندگی اراضی، کوچکی سطوح اراضی و ... با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می کنند. کمکی برای این قشر نه در سیستم بانکی و نه مساعدتی در موسسات نیمه دولتی و نه خدماتی در بخش های دولتی آن هم با شیوه سهل و آسان وجود ندارد.

اگر بگوئیم امکانات این قشر کمتر از زمان قبل از اصلاحات ارضی دهه ۱۳۴۰ علیرغم همه امکانات موجود در عام جامعه کشاورزان خرده پا است غلط نگفتیم.

از جمله دیگر مشکلات بخش کشاورزی می توان به پایین بودن نرخ تولیدات کشاورزی در محل تولید در قیاس با دیگر تولیدات اشاره کرد.

محدودیت آب و زمین و گاه فاصله بین این منابع در اکثر مناطق که درجوار هم قرار ندارند و باید از حوزه ای به حوزه دیگری و با هزینه های بسیار بالا انتقال داد.

معضل دیگر بخش کشاورزی اشکالات موجود در مالکیت اراضی، عدم دسترسی به نهاده های ارزان و ماشین آلات خاص این بخش به قیمت مناسب و بی توجهی به مشکلات کشاورزان و دامداران مخصوصا مواقع بلایا و حوادث طبیعی، ناعادلانه بودن توزیع درآمد در شهر و روستا و ... است.

اتلاف وقت زیاد و خستگی ناشی از بروکراسی فراوان اداری برای متقاضیان اخذ پروانه های فعالیت تولیدی، مهاجرت بی رویه و نارس روستا زادگان و روستایان به شهر و ایجاد مشکلاتی در شهر ها نیز از دیگر معضلات بخش کشاورزی است.

اما اگر بخواهیم به مهمترین مشکلات بخش کشاورزی اشاره کنیم زمین، مالکیت و آب از همه قابل توجه تر است.

آب کشاورزی که به آب سبز در دنیا معروف است و بیش از ۷۰ درصد آن در بخش کشاورزی دنیا مصرف می شود، اما در کشور ما روند به گونه ای است که نه بموقع این مایه حیات در اختیار کشاورزان است و نه از وظایف و اختیار قانونی وزارت کشاورزی است. بلکه متولی آب وزارت محترم نیرو می باشد و از طرف دیگر عرصه تولید که زمین و اراضی کشاورزی است در تولید وزارت کشاورزی.

این در حالی است که خالق نظام هستی خلقت این دو فاکتور مهم و ارزشمند را در کنار هم دیده و قرار داده است تا آب لازم بموقع در دسترس نباتات و موجودات باشد.

اما دریغ از آن می بینیم گاه و بی گاه این عوامل مهم در تولید دست خوش ناهماهنگی های اداری می شود و متاسفانه خسته گان این میدان قدرت نمایی، جز کشاورزان کس دیگری نیست.

برای مثال کشاورزان پایین دست، یک سد آب نیاز دارند و موقع آبیاری محصول است اما آبی رها نمی شود.

به هر دلیل موجه یا غیر موجه یا به علت مشکلات فنی و غیره ... و به عبارتی بند انحرافی که باید برای هدایت آب کشاورزی به موقع بسته شود، بسته نمی شود تا آب به اراضی آنان هدایت شود.

کشاورز باید در این بین برای تأمین آب مورد نیاز خود از این دستگاه به آن دستگاه مراجعه کند و در نهایت هم اعلام

Kermanshah Chamber
Of Commerce, Industries,
Mines & Agriculture

میشود که ۹۵ درصد مصرف آب کشور در بخش کشاورزی است و باید دید این آمارها چقدر صحت دارد. نمونه های از این دست فراوان است.

از این بحث که بگذریم و به قوانین زمین و مالکیت آن پردازیم باید گفت که یک کلاف سر در گم است که یک سر آن در مراحل اصلاحات ارضی و سر دیگر آن در عرصه تولید که هیچ کدام با هم همخوانی ندارند.

اکثر کشاورزان در میزان واقعی و حقیقی میزان مالکیت در تصرف خود سر در گم هستند که چقدر زمین دارند که این امر برای طی روند قانونی خصوصاً برای اخذ تسهیلات مشکل ساز می شود.

حال سؤال اینجاست که این نابسامانی در چه زمانی ساماندهی میشود؟

در زمان تصویب قانون اصلاحات ارضی در مجلس آن زمان وزارت کشاورزی وقت عهده دار شد ظرف مدت دو سال نقشه کاداستر اراضی تهیه کند که اکنون بیش از پنجاه سال و چندی است از آن زمان میگذرد و اقدامی صورت نگرفته است و هرزگاهی به روایات و شفاهی از مسئولین گفته و شنیده میشود تهیه نقشه کاداستر از وظایف قانونی سازمان ثبت اسناد کشور است و آن سازمان هم اعلام می کند بودجه لازم برای این کار عظیم را ندارد.

حال اگر یکی از آثار نادرست این اشتباه بررسی شود کشاورزی که در عمل و پای کار بیش از ۱۰ هکتار زمین آبی مشاع با آب مطمئن در اختیار داشته باشد و قصد دریافت تسهیلاتی یکصد میلیون تومانی از سیستم بانکی داشته باشد، هر چند زمین متصرفی او بلا معارض و پدر جدی هم باشد و اراضی موجود او به قیمت روز و عرف موجود در محل بیش از چهارصد میلیون تومان ارزش روز دارد سند مشاعی وی اولاً پذیرفته نیست مگر در موارد خاص که آنهم عمومیت ندارد.

و باید کشاورز مالک به ناچار بدنبال تهیه سند آپارتمانی یکصد متری از اقوام و یا خرید از بازار برای دست یافتن به تسهیلات مورد نیاز خود باشد.

بعبارتی دیگر اگر کشاورزی بخواهد اراضی خود تجمیع و سند جدید واقعی آن را بگیرد، از دید متولیان امر بسختی و شاید هم مقدور نیست.

مشکل دیگری که نباید از آن غافل شد این است که اقلیم ما تغییر کرده و چند سال است پدیده خشک سالی در استان داریم و معلوم نیست تا کی این معضل ادامه دارد.

ما نمی توانیم با خشکسالی مبارزه کنیم یا به زبان ساده به جنگ با آن درآییم بلکه بایستی با آن بسازیم.

لذا به ضرورت سازگاری و تطبیق با این پدیده و توسعه بخش کشاورزی با حفظ صرفه جویی در مصارف آب کشاورزی و نگهداری از خاک زراعی و دیگر منابع تولید با کمک متخصصین فن و با عملکرد بالا در تولید از محصولات و با کمک گرفتن از علم و تجارب دیگران در داخل و خارج باید با خشکسالی که ایجاد شده مدارا کنیم.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی کرمانشاه
شماره ۵۴/ سال یازدهم/ ۱۳۹۶

بین الملل

آشنایی با استان نینوا کشور عراق
از موقعیت جغرافیایی تا مهم ترین فرصت های
سرمایه گذاری این استان

آشنایی با جمهوری ترکیه
مهمترین نکاتی که در تجارت با ترکیه باید بدانید
از مناطق آزاد تجاری تا اقلام صادراتی

معرفی استانهای کشور عراق

قسمت پانزدهم

استان نینوا

NINEVAH

15

و همچنین خط راه آهن شمال به جنوب عراق از این استان عبور می نماید. علاوه بر آن امتداد این خط راه آهن در شمال غرب به کشور سوریه منتهی می شود. فرودگاه بین المللی موصل می تواند پذیرای هواپیماهای پهن پیکر نیز باشد.

گذرگاه مرزی ربيعة کشور عراق را به سوریه و گذرگاه خابور این کشور را به ترکیه متصل می نماید، که فرصت های تجاری فراوانی را فراهم می نماید.

آموزش و پرورش:

در استان نینوا یک دانشگاه (دانشگاه موصل) و بیش از ۱۸۰۲ دبستان و ۱۱۴ مهد کودک و بیش از ۶۴۷ دبیرستان و ۱۰ دانشسرای تربیت معلم و ۴۳ کتابخانه عمومی و تعدادی مدارس فنی و حرفه ای وجود دارد.

بهداشت:

در استان نینوا ۱۸ بیمارستان و ۱۵۶ مرکز بهداشت عمومی وجود دارد.

گردشگری:

مراکز گردشگری فراوانی در استان نینوا وجود دارد از جمله

مرکز استان: موصل
شهرهای مهم استان: حمدانیه، سنجار، تلکیف، بعاج، تلعفر، شیخان، حضر و مخمور
مساحت: ۳۶۵۱۵ کیلومتر مربع
جمعیت: حدود ۳۵۰۰۰۰ نفر
مرزهای بین المللی: سوریه
موقعیت: استان نینوا در شمال غربی کشور عراق و در فاصله حدود ۴۰۰ کیلومتری بغداد قرار گرفته است.
فعالیت های اساسی: کشاورزی، نفت، آسفالت، منسوجات، شکر، فرآوردهای لبنی و سیمان

تاریخچه:

تاریخ شهر نینوا به هزاره پنج پیش از میلاد مسیح باز می گردد و یکی از مهمترین شهرهای تاریخی عراق بشمار می رود. این شهر پایتخت امپراطوری آشوری ها بوده و نخستین کتابخانه ها نیز در آن تاسیس گردید. شهر موصل دومین شهر بزرگ عراق از نظر مساحت پس از بغداد می باشد.

زیر ساخت ها:

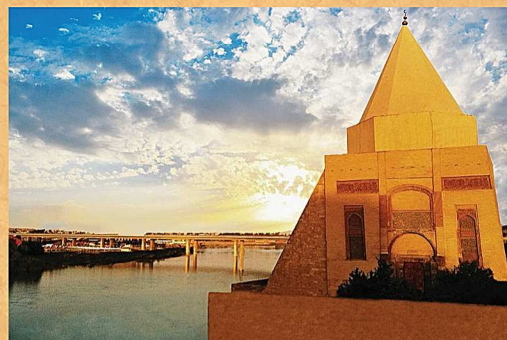
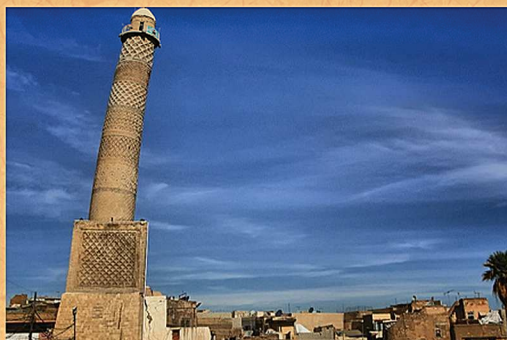
موصل مرکز و محور مواصلاتی جاده های شمال کشور عراق است. جاده اصلی بغداد- ترکیه از این شهر عبور میکند

ایهاب سلطانی
کارشناس ارشد روابط بین الملل
اتاق بازرگانی کرمانشاه

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی کرمانشاه
شماره ۵۴/ سال یازدهم/ ۱۳۹۶

عراق به حساب می آید. با بهره برداری از پروژه های جدید آبیاری انتظار می رود میزان تولید محصولات کشاورزی این استان با جهش قابل ملاحظه ای مواجه گردد.

مسجد جامع یونس پیامبر و مسجد خضر و مناره حدباء (که اخیرا توسط داعش منهدم شد) و نمرود و قلعه باسطایا، همچنین شهر جنگل های گردشگری و سد موصل و تعداد فراوانی از اماکن دینی، قبور تعدادی از پیامبران و راهبان و پرستشگاه و...

صنعت:

براساس آخرین آمار وزارت صنایع عراق، تا پایان مرداد ماه سال ۹۶، تعداد ۱۶۸۱ واحد صنعتی در زمینه های مختلف از قبیل: صنایع ساختمانی (۷۲۸ واحد)، صنایع غذایی (۳۶۰ واحد)، صنایع نساجی (۲۷۳ واحد)، صنایع معدنی (۲۰۶ واحد) و صنایع شیمیایی (۱۱۴ واحد)، بصورت کامل تاسیس شده و ۳۸۳ واحد در زمینه های: صنایع ساختمانی (۱۵۲ واحد)، صنایع غذایی (۱۰۷ واحد)، صنایع شیمیایی (۵۹ واحد)، صنایع معدنی (۵۸ واحد) و صنایع نساجی (۷ واحد) در حال تاسیس می باشند.

شهرک صنعتی استان نینوا:

شهرک صنعتی استان نینوا به مساحت ۱۰۶۳ هکتار و در محل شرکت جابر بن حیان واقع شده و طرح های پایه و تفصیلی آن انجام گرفته است اما به دلیل وضعیت امنیتی، فعالیت آن آغاز نشده است.

مهمترین فرصت های سرمایه گذاری استان نینوا:

۱. بخش نیرو

پروژه نیروگاه کسک با قدرت ۲۵۰ مگا وات

۲. بخش بهداشت

احداث ۲ بیمارستان ۱۰۰ تختخوابی و بیشتر و ۷ مرکز

سد موصل:

سد موصل بر روی رودخانه دجله و در ۶۰ کیلومتری شمال شهر موصل واقع شده است که در سال ۱۹۸۶ تاسیس گردید. طول آن ۷۵ کیلومتر و از محل سد تا مرزهای عراق با ترکیه امتداد دارد. دریاچه آن حدود ۲۲۰ کیلومتر مربع مساحت دارد.

در کنار دریاچه این سد یک شهرک گردشگری حاوی تعدادی ویلا و برخی زیرساخت تاسیس شده است.

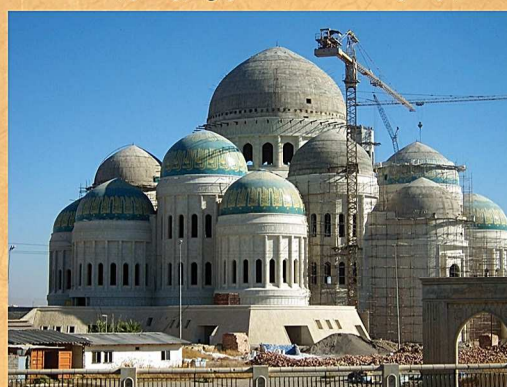
وضعیت اقتصادی:

حدود ۵۰٪ تولیدات داخلی کشاورزی عراق توسط استان نینوا تامین می گردد.

همچنین پالایشگاه نفت قیاره که بیش از دو دهه بیش تاسیس شده بود در سال ۲۰۰۴ بازسازی گردید و ظرفیت تولید حدود ۴۰۰ تن آسفالت را در روز دارد.

کشاورزی:

کشاورزی استان نینوا عمدتاً به صورت دیم انجام می گیرد. با توجه به مساحت زیاد زمین های حاصلخیز این استان، بخش عمده محصولات زیر کشت آن را گندم و جو و همچنین پنبه و برنج، ذرت و آفتابگردان و سبزیجات و حبوبات و دانه های روغنی و علوفه تشکیل می دهد. استان نینوا جزء استان های با بالاترین میزان تولید غلات در

Kermanshah Chamber
Of Commerce, Industries,
Mines & Agriculture